

Slovensko slovstvo.

* *Prirodoznanski zemljepis*, spisal Janez Jesenko, profesor pri državni gimnaziji v Trstu, —

* *Zgodovina avstrijsko ogerske monarhije*; za sredne šole in učiteljska izobraževališča, spisal J. Krsnik, —

* *Letopis Matice slovenske* za l. 1874; vredil dr. E. H. Costa,

so trojne knjige, ki jih je Matica v preteklem letu podelila družbenikom svojim. Če tudi smo veseli vseh imenovanih knjig: na kratko izdelane „zgodovine Avstrijske“ ravno tako, kakor obširnega „letopisa“, v katerem poleg poročil o obravnavah Matičnih zadev leta 1874 in imenika udov nahajamo obširni spis Davorin Trstenjakov o slovanskih elementih v Venetščini in pa „komentare k zgodovini Salašanov, Japodov, Venetov itd.“, dalje Parapatova spisa „k zgodovini Kranjskih mest“, „regeste iz dozda še nenatisnjenih, Kranjsko zgodovino zadevajočih rokopisov“, „severni sij“ dr. Križanov, „rokopis Zelenogorski in Kraljevdvorski“ Fr. Jaroslavov in Podgoričana „Mihael Čarnišenko“, — smo vendar „Matici“ še posebno hvaležni za Jesenkovi „prirodoznanski zemljepis“, kajti po njem je slovstvu našemu došla knjiga prav velike vrednosti.

* *Družba sv. Mohora* bode letos razun peterih družih knjig izdala tudi „Molitvene bukve“, katere spisuje naš sloveči pisatelj, prečastiti gospod korar Franc Kosar v Mariboru.

Mnogovrstne novice.

* *Gimnazije in realke na Koroškem* po določbi naučnega ministerstva končajo letos svoje šolsko leto 15. julija, prihodnje šolsko leto pa se konča že 1. julija, da potem šolske počitnice vsako leto so meseca julija in avgusta, ko je vročina najhujša. V ljudskih šolah pa se začne letos počitnice konec julija, prihodnja leta pa 15. julija do 1. septembra.

* *Rusi* nimajo takošne ustave kakor mi na Avstrijskem, vendar je njih denarni stan mnogo mnogo bolji memo našega. Državni dohodki znašajo 559 milijonov in 300.000, stroški 552 milijonov in 100.000 rubljev, (rubelj je po naše 1 gold. 50 kr.). Proti letu 1874 je za tekoče leto dohodkov, pa tudi v enaki meri stroškov več za 19 milijonov in 500.000 rubljev. — Tako se že dá gospodariti, in v vsem ogromnem cesarstvu utegne le prav malo kmetov in drugih biti, ki bi — gotovo le iz zanikernosti — primorani bili prodati svoja posestva. — In pri nas?

* Lepa „beseda“ v Konjicah 10. dne t. m. nepozabljivemu dekanu Rozmanu na čast je prav očitno pričala, da je ranjki res bil ljubljenec naroda našega.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu skušenega starega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

III.

Ponarejeni bankovci.

(Dalje.)

Jaz strmim nad tem in velim strojarju izpustiti fanta, katerega je, kakor se je videlo, prav trdo za roko držal, ker jo je fant brž k ustam nesel in pihal.

„Kaj mi trpinčite dečka“, vprašam potem strojarja, „čemu ste ga k meni pripeljali? Čigav je?“

„Čigav si?“ pa praša mesto odgovora strojar: „govori, čigav si, ti kanalija!“

„Jonasov“, odgovori deček nekoliko ponosno, „bom že mami povedal, kaj si mi storil grduh ti!“

Strojar ga zato dregne, da skoči deček po sobi. Jaz prepovem vnovič strojarju trpinčiti ga.

„O, takih gadov ne more človek nikdar dosti trpinčiti. Koliko je že ta spak našim otrokom prizadel! — No, govori“, se obrne potem zopet proti dečku, ki gleda mene, „zakaj sem te sem prignal! Boš ali ne?“

„S tabo ne govorim“, odgovori deček kljubovajoč, „ti si tudi iz tiste ciganske hiše, kjer so vsi lumpje, so rekli mama.“

Strojar se zopet zakadí proti dečku, in da ne bi bil jaz stopil vmes, gotovo bi ga bil vnovič dregnil.

„No, če noče ta glista povedati, zakaj sem ga sèm prignal, bom pa jaz govoril“, prične strojar: „zarad tega-le!“

Pri teh besedah izleče iz žepa papir ter ga pomoli meni. Jaz ga razvijem, ker je bil zelo zmečkan, in v roki imam — desetak, ponarejen desetak tiste sorte, kakoršni so se pri Linarju našli. Zavzet gledam strojarja in fanta in prašam:

„Kaj je s tem desetakom?“

„Pri fantu sem ga dobil, ko je prišel, kakor navadno, našim otrokom jezik kazat“, odgovori strojar in nadaljuje: „Jaz se stogotim, skočim za njim, ga primem, da bi ga pristojnejšega zadržanja naučil, in pri tej priliki zagledam ta-le papir v roki njegovi. Koj sem spoznal, da mora ponarejen biti, zato sem zgrabil poba in ga tiral sem. Tu naj pové, kje ga je dobil, morda se potem tudi zvé, kako so oni desetaki v našo hišo prišli, zavoljo katerih je naš gospod po nedolžnem zaprt.“

Meni pri teh besedah strojarja pride zopet na misel, kar mi je večkrat že poglavi hodilo, za česar pa nisem imel ne najmanjših dokazov. Vedé pa, da se pri otrocih z lepo besedo več opravi ko z ostrostjo, primem dečka za roko ter ga prijazno ogovarjam rekoč, da se mu tega hudega človeka ni treba bati, in da ga bom že jaz kaznoval. S tem ga napeljem počasi do tega, da mi pové, kako je prišel do tega „papirja“.

„O, naš papa in mama jih imata dosti. Če hočete, vam jih bom še prinesel“, odgovori deček.

„Kje jih imata?“ prašam dalje.

„O, so skriti, vi jih ne bote dobili.“

„Zakaj ne?“

„Zato, ker so skriti.“

„Kako si pa ti prišel do njih?“

„Enkrat sem videl, ko so šli papa pod streho, pa sem šel za njimi. Pod streho so pogledali okoli, če jih nobeden ne vidi. Jaz sem bil počenil za brun, pa sem se jim bil skrtil. Potlej so pa tam nekaj brskali, pa vzdignili nekaj opek in potegnili nekaj skup zvezanega papirja ven, pa so zopet opeko nazaj položili in šli proč; jaz pa sem šel potlej tudi tje, pa nisem mogel nič dobiti, zato ker nisem mogel opeke prizdigniti.“

„Kako si pa potlej jo vendar-le prizdignil, da si dobil ta papir?“

„O, saj ga nisem tam dobil! Gori se nisem več upal, zato ker bi bili morda papa hudi. Ta papir sem dobil v škatljici enkrat, ko sem mami ključ iz žepa vzela. Pa jim ne smete povedati, saj sem jim ključ potem nazaj dal, kakor sem ga vzela, da niso nič vedeli.“

„Ne boj se, ne bom jim povedal. Kje pa imajo mama škatljico s takim papirjem?“

„Vi je ne najdete, je skrita. Še menda papa za-njo ne vedó. O jaz pa vem! Veste tam, kjer se v njihovo spalnico pride, je med vratmi prag. Pa ta prag se prizdigne, notri pa je škatljica. Toda če od mame ključa ne dobote, ne morete je odpreti.“

Jaz vem dosti. Tedaj rečem dečku, da ga bom